

Изх. № *282* / *15* 02.2022г.

ДО
Д-Р ЕЛЕОНОРА ЛИЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО
СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ
НА СЪЮЗ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ В СИСТЕМАТА НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА
В БЪЛГАРИЯ

Относно: Предложения на СРСНПБ относно нова Национална програма за „Превенция на насилието и злоупотребата с деца“

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Съюзът на работодателите в системата на народната просвета в България (СРСНПБ) подкрепя идеята за грижата и предприетите действия в посока превенция на насилието и злоупотребата с деца. Благодарни за предоставената възможност да бъде активен партньор и равноправен член в дейностите по разработване на национална рамка на политиката в областта на насилието срещу деца и създаването на механизъм за координация и комуникация между различните институции за осъществяване на държавната политика за закрила на детето в Република България.

В качеството на Ваши коректни социални партньори и доказаните от практиката постигнати резултати в общата ни дейност, СРСНПБ винаги изразява активна и обективна позиция по всички актуални теми, свързани с дейностите за превенция на насилието и злоупотребата с деца.

След проведено на 08.02.2022 г. заседание на работната група с участието на наши представители, предлагаме на Вашето внимание следните предложения, които биха могли да намерят своето място в Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца:

1. Прилагане на модела „Подход за цялото училище/ДГ“: оценка на ситуацията в образователните институции от експерти и насоки за подобряване; обучение за педагогически специалисти, работници, служители и медицински лица; провеждане на целенасочени и тематични занимания/дейности/уроци/ситуации за деца и ученици за повишаване на осведомеността им; реализиране на програма за семейно образование.

2. Изграждане на общински екипи от специалисти за подкрепа и съдействие, както в прилагането на модела „Подход за цялото училище/ДГ“, така и за превенция и интервенция и работа с различните заинтересовани страни (ученици, учители, родители, местни власти и др.)

3. Технически пакети за ученици, учители, родители и училищна администрация;

4. Провеждане на тренинги за педагогически специалисти, работници и служители от експерти за повишаване на осведомеността, укрепване на капацитета и практики за прекратяване на насилието и тормоза, както и за справяне с последиците от тях.

5. Синхронизиране на стратегически и оперативни документи, нормативни актове, механизми и други, третиращи превенция на насилието и злоупотребата с деца, с цел премахване на регулаторната плетеница от различни дефиниции, правила, процедури и др. подобни.

6. Общ алгоритъм за различните институции по случаите на насилие, взаимодействието между тях и подкрепата, която се оказва на децата, които са жертви и участници в ситуации на насилие. Разписване на единен механизъм за реагиране и справяне с насилието и злоупотребата на и с деца в образователните институции с ясно разписани протоколи за действие, вкл. за жалби и отговори.

7. При разработването на политиките за превенция и алгоритмите за действие да се отчетат едновременно няколко фактора:

- възрастта на детето / ученика;
- етническата му принадлежност;
- вида на учебното заведение;
- рисковете от употребата на алкохол, цигари и упойващи вещества и медикаменти;
- здравната среда в учебното заведение;
- интернет средата в учебното заведение;
- възможност за гарантиран достъп до услуги за подкрепа;

8. Да се инициират такива дейности на различни нива на компетентност, които да бъдат свързани с:

- работа по различни национални програми, които да осмислят свободното време на учениците
- повишаване на доверието между училище, ученици и родители;
- засилена превантивна групова работа с ученици;
- активно партньорство с родителите в различни съвместни училищни прояви.

9. Подобряване на здравната среда в учебните заведения. Строг контрол и взаимодействие с отговорните институции за ограничаване на зависимостите като хазартни игри, алкохол, тютюн и тютюневи изделия, наркотични вещества. Сериозни наказания и мероприятия за превенция.

10. Промяна в нормативната уредна относно процедура по налагане на различните санкции на ученици, ясно и точно регламентирани на задълженията на всяка една институция, имаща пряко отношение към дейността. Пълноценно институционално сътрудничество между образователните институции и отдел „Закрила на детето“ при осъществяване на съвместни дейности, свързани с процедурата по налагане санкции на ученици и адаптиране на местно ниво спрямо дейностите и работното време на образователната институция.

11. „Възпитание“, приобщаване на родителите в активност и съпричастност към проблемите на учебното заведение и ефективни мерки и санкции както към учениците, така и към родителите за неизпълнение на задълженията.

12. Промяна на съществуващите нагласи и социални норми, насърчаващи насилие и дискриминация и повишаване на обществената чувствителност към случаите на насилие и изпълнение на задължението за съдействие за сигнализиране за деца, нуждаещи се от закрила;

13. Разработване на определени образователни програми и кампании за повишаване на осведомеността на обществото, специални обучения за децата/учениците за повишаване на информираността им за техните права, за семействата в посока на позитивно родителство и изключване на насилието като метод на възпитание, както и постигане на нулева толерантност към обществени нагласи приемащи насилието.

Изключително важна е ролята на всяка една образователна институция, където детето/ученикът прекарва голяма част от времето си. Често учителите са първите, които могат да забележат симптомите на преживяното насилие. Неслучайно в Етичния кодекс на работещите с деца, който стана неотменна част от длъжностните характеристики, една от моралните отговорности към детето/ученика е свързана с познаване на симптомите на насилие над него, както и познаване и спазване на законите и процедурите, защитаващи го от насилие.

Училището не би могло само да се справи с този проблем, ако няма подкрепа и сътрудничество на всички институции.

Реален напредък в справянето с насилието и тормоза в училищна среда може да бъде постигнат само при прилагането на последователна и целенасочена политика в посока обединяване на усилията на институциите, организациите и цялото гражданско общество за осигуряване на здравословна, сигурна и насърчаваща развитието на децата и учениците среда.

С уважение,

ДИЯН СТАМАТОВ

Председател на СРСНПБ

